

La Traçacovid, el projecte de gestió global de la covid-19 als centres educatius – Lorena Elvira Ayuso i equip Traçacovid* del Departament d'Educació

8 de juny de 2021

El projecte Traçacovid del Departament d'Educació s'ha convertit en una eina de treball imprescindible per a la gestió i la comunicació de l'evolució de la

pandèmia als centres educatius de Catalunya.

L'aplicació que n'ha resultat, i que té aquest mateix nom, Traçacovid, es va posar en funcionament fa poc més d'un any, i engloba tots els protocols dissenyats per garantir la seguretat a les escoles catalanes i per gestionar els casos de covid-19 als centres. Dos aspectes que cal destacar especialment d'aquesta eina són, d'una banda, que facilita l'actualització en temps real de les dades dels casos positius i dels grups confinats; de l'altra, que té associada una visualització de dades interna, a mode de quadre de comandament, que permet prendre decisions, i una altra d'externa,

dissenyada per difondre i comunicar al conjunt de la ciutadania i amb la màxima transparència la situació epidemiològica als centres i al territori.

El projecte és fruit del treball intens i conjunt del **Departament d'Educació**, el **Departament de Salut** i la direcció de tots els **centres educatius de Catalunya**. La versió inicial s'ha anat afinant per adaptar-la a les necessitats de cada moment. El procés de millora contínua a què s'ha sotmès cadascuna de les activitats associades a aquesta experiència de gestió de la pandèmia l'ha convertit en una de les més reeixides i eficaces de les aplicades a Europa.

Creació, característiques i objectius de la Traçacovid

La irrupció de la covid-19 ens ha situat com a societat i com a individus en un terreny desconegut i de completa incertesa. Hem hagut d'assumir reptes col·lectius i individuals de gran complexitat, sense tenir cap referent vàlid o comparable al llarg de les últimes dècades. Per a tots nosaltres, i des dels diferents àmbits, també i especialment des de l'educatiu, ha estat un any extraordinari i ple de dificultats, que ha requerit la creació de nous sistemes d'organització i de treball per fer front a les diferents situacions que s'han anat generant.

Així, l'expansió de la covid-19 el març del 2020 va obligar a tancar les escoles durant setze setmanes i a impartir totes les classes de manera virtual. Conscients de la necessitat de poder tornar a obrir els centres el setembre del 2020, i iniciar el curs 2020-2021 de manera presencial, calia elaborar un full de ruta i un pla de treball minucios i exhaustiu que donés les eines i els recursos necessaris als centres educatius per reprendre l'activitat de manera segura, sobre la base d'indicacions molt clares. Així neix la Traçacovid, un projecte global de recollida d'informació i de gestió de la incidència de la covid-19 als centres educatius, que té com a finalitat garantir la seguretat sanitària a les aules i a la resta d'espais on es desenvolupa l'activitat escolar.

La iniciativa és un treball conjunt del Departament d'Educació, del Departament de Salut i dels més de 5.000 centres educatius de Catalunya, i ha estat possible gràcies a l'esforç, la dedicació i la implicació enorme de tots els i les professionals de la comunitat educativa.

Entre els objectius més importants de la Traçacovid hi ha els de garantir el dret a l'educació de manera igualitària; apostar per l'obertura d'escoles amb tota la seguretat sanitària; coordinar les accions en el marc de la pandèmia; conèixer la incidència de la covid-19 als centres educatius; minimitzar els riscos de la covid-19 entre la comunitat educativa; reduir al màxim el temps entre que un alumne o professional del centre es confirma com a positiu i es confina el seu grup; disposar de dades per prendre decisions, i informar la comunitat educativa de les accions que ha de dur a terme.

Implementació dels protocols de gestió dels casos covid-19

El projecte Traçacovid promou i facilita l'aplicació dels protocols de gestió de casos covid-19 als centres educatius. A aquest efecte, inclou un document que concreta, entre altres aspectes, quin ha de ser el paper dels diferents actors davant de la detecció de casos positius; com han d'actuar els directors i les directores dels centres davant un o més casos positius d'un grup de convivència estable, i també quines passes ha de seguir la unitat familiar d'un cas positiu. El document estableix, de manera orientativa, els elements de decisió per establir quarantenes, tancaments totals o tancaments

parcials, i també com ha de ser la coordinació amb el CAP o centre sanitari de referència (tots els centres educatius en tenen un d'assignat).

Pel que fa a l'**aplicació Traçacovid**, eix vertebrador de la implantació del projecte, permet la introducció, el seguiment i l'actualització de tots els casos positius i grups confinats en temps real. Com a canals de suport han estat fonamentals tant la nova intranet Portal de centre del Departament d'Educació, que ha permès la comunicació interna constant entre aquest Departament i els centres educatius, com el web del Departament, on s'ha creat una pàgina d'aterratge amb el domini *escolasegura.gencat.cat*. Des d'aquest espai s'han difós les dades actualitzades i amb un format comprensible per al conjunt de la ciutadania; així, s'ha desenvolupat una visualització de dades interactiva, ubicada en aquest espai web corporatiu, des del qual també s'accedeix als informes diaris, als fitxers amb dades obertes, i a tota la informació de servei relacionada amb l'evolució de la covid-19 als centres escolars i amb les mesures de prevenció vigents. Totes aquestes iniciatives s'han dut a terme amb criteris de màxima transparència i amb l'objectiu facilitar i garantir l'accés a una informació veraç i en temps real i s'han pogut dur a terme també a la implicació i compromís dels gestors covid dels serveis territorials.

A l'inici del projecte, el Departament de Salut i el d'Educació van crear el **cens de la població de la comunitat educativa**, una eina que ha estat indispensable per al funcionament de l'aplicació Traçacovid i de la implantació dels protocols, que s'han anat adaptant a les indicacions del Departament de Salut segons el moment de la pandèmia. També s'han fet cribratges massius en zones educatives.

Aplicació Traçacovid: dades de la covid-19 en temps real

La gran innovació del projecte Traçacovid és l'aplicació de què hem parlat i que, com hem dit, té aquest mateix nom. Es tracta d'una eina informàtica, creada pel Departament d'Educació, que recull la informació i permet la consulta de les dades, gairebé en temps real, de tots els casos positius i dels grups confinats que hi ha en cada centre de Catalunya. Hi tenen accés tots els centres educatius, públics i privats, que imparteixen els ensenyaments reglats de règim general i reglats de règim especial.

Durant el primer i el segon trimestre del curs escolar 2020-2021, la direcció de cada centre s'encarregava d'especificar a l'aplicació cada positiu que es produïa a les seves aules amb les proves diagnòstiques i els grups que es confinaven. Actualment, amb l'evolució de l'aplicació, els nous casos i els resultats de les proves diagnòstiques s'actualitzen directament des de Salut. Concretament, els casos positius poden fer referència a alumnes, personal docent, personal administratiu o de serveis i personal extern. En confinar grups o persones de manera individual, s'actualitza el registre del centre i, al cap de deu dies d'haver-ne fet el confinament, l'aplicació en fa el desconfinament de manera automàtica, sempre que les autoritats sanitàries no indiquin el contrari.

L'aplicació utilitza les dades dels sistemes d'informació del Departament d'Educació: el Registre d'alumnes de Catalunya (RALC); la informació dels professionals docents del sistema d'informació PER (Personal) i PAS del Departament d'Educació, i el GUAC (Gestió d'usuaris d'aplicacions), per a la resta de treballadors i treballadores.

Durant els primers dies de funcionament, els centres van definir en l'aplicació els grups de convivència estable, atribuint un nom al grup i designant les persones, l'alumnat i el personal docent que hi tenien relació, i també donant d'alta els i les alumnes que no estaven inclosos al Registre d'alumnes de Catalunya.

Aquesta aplicació ha estat fonamental per a la gestió dels casos positius als centres educatius i una font d'informació vital per al seguiment de la pandèmia. Ha anat evolucionant des que es va crear per adaptar-la a les necessitats dels centres i del Departament, i ha arribat a convertir-se en una eina eficaç i àgil.

Comunicació interna i externa: la intranet Portal de centre i el web *escolasegura.gencat.cat*

La comunicació veraç i ràpida i la transparència en les dades han estat dos dels pilars fonamentals del projecte **Traçacovid**.

En moments d'incertesa i gran complexitat, com els que estem vivint, cal que la comunicació interna entre els agents implicats sigui ràpida, directa i unívoca. Per això ha estat fonamental la nova intranet **Portal de centre**, que ha permès la comunicació fluida entre el Departament d'Educació i tots els centres educatius. Des d'aquest entorn digital, els centres han rebut totes les informacions i les indicacions necessàries per a la gestió de les diferents etapes de la pandèmia: com organitzar les classes en línia i com gestionar l'obertura de centres, i també com fer la gestió dels casos positius i dels grups confinats, entre altres aspectes. Igualment, ha vehiculat la formació del personal docent amb un total de 9 mòduls, que inclouen les mesures sanitàries als centres educatius, la gestió de casos positius, la prevenció de riscos laborals, el lideratge en temps d'incertesa, la relació famílies i escola, i l'acompanyament emocional.

La comunicació externa del projecte **Traçacovid** s'ha fet a través de la pàgina d'aterratge ***escolasegura.gencat.cat***. A través d'aquest espai, ubicat dins del web departamental, s'ha vehiculat tota la informació sobre la gestió de la covid-19 i totes les dades en temps real de la situació de la pandèmia als centres educatius (compta amb un accés directe a la visualització de dades que genera la Traçacovid). S'ha convertit en una font d'informació de referència per a les famílies i per als mitjans de comunicació, i un punt de suport important per a científics i analistes per avaluar la situació general de la pandèmia.

El projecte **Traçacovid** ha esdevingut una eina indispensable i de referència per a la gestió de la covid-19 als centres educatius. És una iniciativa pionera a l'Estat espanyol, amb experiències similars a Canadà i a Nova York.

Gràcies a la seva implantació i al treball de tota la comunitat educativa s'ha pogut assolir un dels grans reptes del curs 2020-2021: demostrar que les escoles són un espai segur i treballar perquè segueixin obertes.

Lorena Elvira Ayuso, cap del Gabinet Tècnic del Departament d'Educació, i **equip Traçacovid* del Departament d'Educació**

*** Albert Alsina, Falgars Cunill, Illana Giner, Marta Masats, Anna Nebreda, Núria Quintana, Mamen Sales, Pilar Sallés, Glòria Serres, Julià Urrutia**

◆ ALBERT ALSINA, ANNA NEBREDÀ, CENTRES EDUCATIUS, COMUNICACIÓ, COVID-19, DADES, DIRECCIÓ PÚBLICA, FALGARS CUNILL, GLÒRIA SERRES, ILLANA GINER, INNOVACIÓ, JULIÀ URRUTIA, LORENA ELVIRA AYUSO, MAMEN SALES, MARTA MASATS, NÚRIA QUINTANA, PILAR SALLÉS, TRANSPARÈNCIA